

RECENZJE

Gadameriana. Hans-Georg Gadamer
w: „Zbliżenia Polska–Niemcy. Annäherungen Polen–Deutschland”
Red. Karol Bal i Jadwiga Wilk, Wrocław 2006, ss. 259

12 lutego 1996 roku, kierując się względami zdrowotnymi, w Heidelbergu, a nie we Wrocławiu nadano Hansowi-Georgowi Gadamerowi tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Wrocławskiego. 13 marca 2002 roku zmarł świadek epoki, uczeń Richarda Höningswalda, Paula Natorpa, Nicolaia Hartmanna i Martina Heideggera, jeden z największych filozofów XX wieku. Twórczość Gadamera nie po raz pierwszy stała się przedmiotem analiz wrocławskich uczonych i należy żywić nadzieję, że nie po raz ostatni. Najpierw wydano książkę *Gadamer i Wrocław. Gadamer und Breslau* pod redakcją prof. Karola Bala i Jadwigi Wilk (Wrocław 1997, ss. 208), następnie autobiografię Gadamera, zatytułowaną *Moja droga do filozofii. Wspomnienia*, w tłumaczeniu Jadwigi Wilk (Wrocław 2000, ss. 184), zaś później opublikowano *Listy – Briefer (1993–2001)* (Wrocław 2003, ss. 108), również w tłumaczeniu Jadwigi Wilk.

Niezależnie od tego osoba i filozofia Gadamera stanowiła przedmiot licznych publikacji, które ukazały się na łamach wydawanego przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego czasopisma „Zbliżenia Polska–Niemcy. Annäherungen Polen–Deutschland”. Ponieważ jednak teksty te są rozproszone, postanowiono zebrać je w całość, którą tworzą trzy części. Na część pierwszą składają się teksty samego Hansa-Georga Gadamera, mające przede wszystkim charakter autobiograficzny, chociaż znalazło się tam miejsce dla takich tekstów, jak *Historia filozofii* oraz *Kilka uwag o hermeneutyce*. Część druga to jeden tekst, a mianowicie artykuł Jadwigi Wilk zatytułowany *Hans-Georg Gadamer. Życiorys*. Z pewnością najbardziej interesującym elementem składowym książki jest część

trzecia, przedstawiająca rozmaite teksty poświęcone osobie i poglądom Gadamera. Są tam teksty uczonych z Polski (Karol Bał, Jadwiga Wilk, Ryszard Różanowski, Leszek Kleszcz, Radosław Kuliniak i Czesław Głombik), z Niemiec (Hans Joachim Meyer i Rüdiger Bubner), z Francji (Jacques Derrida) oraz ze Słowacji (Vladimír Leško i Olga Sisáková). Całości dopełnia przemówienie prezydenta Republiki Federalnej Niemiec, Johannesesa Raua, wygłoszone z okazji setnej rocznicy urodzin Hansa-Georga Gadamera.

Ogromną wartość prezentowanej książki sprowadzić można do kilku elementów. Po pierwsze, przypomina postać i dzieło jednego z najwybitniejszych myślicieli dwudziestego wieku, człowieka, który dwudzieste stulecie przeżył w całości. Z tym wiąże się fakt, iż znał Gadamer niemal wszystkich wielkich filozofów (wystarczającym argumentem dla wielkości Gadamera jest znajomość Nicolaia Hartmanna i Martina Heideggera). Po drugie, książka jest zebraniem tego, co rozproszone w poszczególnych numerach czasopisma „Zbliżenia”, a tym samym jest wydawnictwem tematycznym. Po trzecie wreszcie, jak pisze o tym Karol Bał we *Wstępie*, jest początkiem i zapowiedzią dalszej działalności wydawniczej. Tym bardziej całe przedsięwzięcie jest godne pochwały i czytelnika pozostawia w przekonaniu, że będzie miał do czynienia z kontynuacją.

Andrzej J. Noras